

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖLLE

ASIA: HE 102/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tekijänoikeuslain 19 ja 19 a §:n muuttamisesta

LAUSUNTO

Yleisesti kannatamme esityksen tavoitetta saattaa oppikirjojen ja tieteellisten teosten tekijät kaunokirjallisuuden tekijöiden kanssa samaan asemaan.

Lakiesityksen aikataulu ja tietojen raportointi

Lakiesityksessä ehdotetaan korvausten maksamista ensimmäisen kerran vuonna 2017 perustuen vuoden 2016 lainoihin. On epätodennäköistä, että tarvittavat tietojärjestelmien muutokset voidaan suunnitella ja toteuttaa tällä aikataululla. On toivottavaa, että kirjastoille annetaan siirtymäaikaa ja korvaukset maksetaan ensimmäisen kerran vuonna 2018 perustuen vuoden 2017 lainoihin.

Lakiesityksen mukaan "korvauksen maksamista varten tarvittavia tietoja ovat teoksen nimi, ISBN-tunnus ja lainausmäärä". Tietojemme mukaan tällä hetkellä valtion erikoiskirjasto Celian on ilmoitettava lainauskorvausten maksamista varten kaikki tekijätiedot eli esimerkiksi kokoomateoksissa yksittäisten artikkelien tekijät. Tietojen raportointi tällä tarkkuudella vaatii massiivista panostusta luettelointiin, joka nykyisten taloudellisten leikkausten aikana on mahdotonta. Tärkeää siis on, että korkeakoulukirjastojen osalta teoksen nimi, ISBN ja lainausmäärä ovat raportoitavat tiedot eikä lisätietoja tarvita.

Lainauskorvausten rahoitus

Lainauskorvauksiin tarvittavat varat tulee löytää valtion budjetista omana erillismäärärahanaan eivätkä ne saa vaikuttaa suoraan eivätkä välillisesti korkeakoulukirjastojen resursseihin tai kirjastoalan valtion rahoitukseen. Lainauskorvauksiin liittyen haluamme myös painottaa, että valtion rahoitusta eri sektorien kirjastopalvelujen edistämiseen tarvitaan jatkossakin. Tekijöille suunnatut lainauskorvaukset ovat tärkeitä ja niiden rahoitus pitää turvata erikseen.

Lainauskorvausten jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon siirtyminen digitaalisiin aineistoihin. Näiden käytön raportoinnin työkalut ovat kuitenkin tällä hetkellä niin toimimattomat lain vaatimalla tarkkuustasolla, ettei niitä kannata ottaa vielä mukaan tähän vaiheeseen.

Helsingissä 20.9.2016

Rauha Maarno
Suomen kirjastoseura

Kauko Maskulainen
AMKIT konsortio

Jarmo Saarti
Suomen tieteellinen
kirjastoseura

Kimmo Tuominen
Suomen
yliopistokirjastojen
neuvosto